

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№12
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 140 sahifa,
2-dekabr, 2025-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijranovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalarini tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

“Maktabgacha va maktab ta’limi” jurnali O‘zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo‘yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo‘yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta’limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo‘yicha
ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Yangi O'zbekiston sharoitida ayollar ijtimoiy faolligini oshirishda psixologik motivatsiya va o'z-o'zini rivojlantirish strategiyalari	26
<i>Xuseynova Abira Amanovna</i>	
Pragmalinguodidactic Principles in Teaching English for Philologist Students and their Application in Intercultural Communication.....	31
<i>Arzieva Bibi-Sanem Aynazarovna</i>	
Metakognitiv ko'nikmalarni rivojlantirishga qaratilgan biologiya o'quv materiallarini loyihalash, joriy etish va samaradorligini baholash.....	35
<i>Abdurasulova Gulrux Habibullayevna</i>	
Oligofreniya holatida neyropsixologik tashxislar qo'llanilishining umumiy masalalari	40
<i>Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li, Xojaliyeva Sarvinoz Elyorjon qizi</i>	
Oliy ta'lim muassasalari talabalarida kreativ kompetensiyani rivojlantirish pedagogik muammo sifatida ...	44
<i>Asatova Dildora Aslamovna</i>	
Ingliz tili o'qish ko'nikmalarini takomillashtirishda autentik manbalarning roli.....	49
<i>Bekmuratova Nargiza Arislanbayevna</i>	
Insuldan keyingi nutqni tiklashda logopedik reabilitatsiya va nevrologik muolajalar integratsiyasi	52
<i>Boltaboyeva Xurshida Sharofiddinovna</i>	
The Concept of Symbols in Linguoculturology	56
<i>Hamraqulova Gulandom Sodiq qizi</i>	
Buyuk ipak yo'li xalqlari o'rtasidagi pedagogik va madaniy aloqalarning vujudga kelishi.....	59
<i>Mirxalilova Nargiza Akbarovna</i>	
Bo'lajak tarbiyachilarni bolalarni nutqini o'stirishga bo'lgan kasbiy-pedagogik tayyorgarligini o'stirish	63
<i>Mitaliboyeva Dildora</i>	
Koxlear implantli bolalarning eshituv–nutqiy faolligini oshirishda differensial yondashuv asosida korreksion-pedagogik ish	66
<i>Nartayeva Shahoza Yulchibayevna</i>	
Fasilitatsion yondashuv asosida kichik maktabgacha yoshdagi bolalarda adaptiv ko'nikmalarni rivojlantirishning psixologik-pedagogik mexanizmlari.....	71
<i>Normatova Nilufar Komilovna</i>	
Boshlang'ich sinflarda disgrafiyasi bo'lgan o'quvchilarda yozish kompetensiyalarini shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari (XIX–XXI asrlarda).....	76
<i>Qaxxorova Saidaxon, Mamarajabova Zulfiya</i>	
Raqamli texnologiyalar va onlayn platformalar orqali olimpiya ta'limini rivojlantirish: yoshlar orasida axloqiy va jismoniy madaniyatni oshirish	80
<i>Qodirov Jurabek Mamatsimonovich</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sun'iy intellekt bilim va savodxonligini rivojlantiradigan innovatsion jismoniy-interaktiv o'yinlar: pedagogik model.....	83
<i>Quvonova Nodirabegim Shavkat qizi</i>	
“Sab'ai sayyor” asarida qo'llangan onomastik birliklar haqida mulohazalar	87
<i>Gadayev Oybek Yaxshiboyevich, Ravshanova Sharbatoy Rahmatilla qizi</i>	
Ijtimoiy tarmoq shifokorlarining masofaviy konsultatsiyalari shaxs psixikasi va salomatligiga ta'siri	91
<i>Askarova Nargiza Abdivaliyevna, Ravshanova Zarnigor Daminovna</i>	
Talabalar ilmiy dunyoqarashini rivojlantirishda innovatsion ta'lim texnologiyalari va interfaol metodlardan foydalanish.....	95
<i>Satvoldiyev Faxriddin Akbarali o'g'li</i>	
Innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali pedagoglarning kreativligini rivojlantirish	99
<i>Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalar motorikasini rivojlantirishning standart modeli	102
<i>Sirojiddinova Xamidaxon Xasanboy qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning shaxslararo munosabat kompetensiyasini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	106
<i>Turg'unova Gulnoza Muhammadjonovna, Xodjiyeva Mahliyo</i>	

Shaxsdagi mehnat motivatsiyasi samaradorligini ta'minlashga xizmat qiluvchi korrelyatsion bog'liqliklar tahlili	109
Xusanov Samariddin Maxmadaminovich	
Auditoriyadan tashqari musiqiy mashg'ulotlarni art-terapiya yordamida tashkil etish asoslari	112
Yarashev Jo'rabek To'rayevich	
Формирование творческого мышления школьников на уроках музыки	117
Габдульманова Ильнура Минисламовна	
Теоретико-методологические основы коллаборативного обучения, кооперативных подходов и интерактивных педагогических методов	119
Жураева Мафтуна Бахтиёр кизи	
Педагогическое колесо как инструмент формирования цифровой компетентности будущих педагогов дошкольного образования.....	124
Уразова М. Б., Усманова У. Б.	
Особенности гражданского воспитания обучающихся в системе "школа–махалля" в Узбекистане ..	130
Хайдаров Шавкат Шамсиддин угли	
Педагогические условия формирования языковой грамотности у учащихся с тяжелыми нарушениями речи.....	135
Юсупова Зулайхо Бахром кизи	

INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARI ORQALI PEDAGOGLARNING KREATIVLIGINI RIVOJLANTIRISH

Saydullayeva Gulasal Umidjon qizi
 Farg'ona davlat universiteti,
 Maktabgacha ta'lim 2-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu tadqiqotda innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanish orqali pedagoglarning kreativ tafakkurini rivojlantirishning nazariy va amaliy imkoniyatlari yoritiladi. Raqamli vositalar, interaktiv platformalar, sun'iy intellekt, AR/VR va geynifikatsiya elementlari pedagogning o'quv jarayonidagi rolini o'zgartiradi: o'qituvchi bilim uzatuvchidan ko'ra, ilhom beruvchi shaxsga aylanadi. Innovatsion texnologiyalar yaratuvchanlikni uyg'otadi, darsni tajribaga, o'qitishni esa kashfiyotga aylantiradi.

Kalit so'zlar: innovatsion texnologiyalar, kreativlik, pedagogik jarayon, raqamli ta'lim, AR/VR, geynifikatsiya.

Abstract: This study explores how innovative educational technologies enhance teachers' creativity. Digital tools, interactive platforms, artificial intelligence, and AR/VR environments transform the teacher's role from a knowledge provider into an inspiration catalyst. Innovation turns lessons into experiences and encourages creative thinking, making the learning process more dynamic, engaging, and future-oriented.

Key words: innovative technologies, teacher creativity, digital learning, artificial intelligence, interactive platforms.

Аннотация: В данной работе рассматривается развитие креативности педагогов посредством внедрения инновационных образовательных технологий. Использование цифровых инструментов, интерактивных платформ, искусственного интеллекта и AR/VR-среды позволяет учителю перейти от роли передатчика информации к роли вдохновителя и автора образовательного опыта. Инновации активизируют творческое мышление педагога и делают учебный процесс более динамичным и мотивирующим.

Ключевые слова: инновационные технологии, креативность педагога, цифровое обучение, искусственный интеллект, интерактивные ресурсы.

KIRISH

Zamon shiddati nafas olgan sayin ta'lim ham o'zgaradi. Kecha bo'r va doskaga suyanib dars bergan pedagog bugun raqamli ekotizimning markazida turibdi. Endi bilimni yodlashning o'zi kifoya emas – o'qituvchi yarata olishi, fikrni ovlantirishi, o'quvchini ilhomlantirishi kerak. Kreativlik – bu tug'ma iste'dod emas, balki rivojlantiriladigan kompetensiya. Uni uyg'otadigan quvvat esa innovatsion ta'lim texnologiyalaridir. Raqamli vositalar, sun'iy intellekt, AR/VR, geynifikatsiya va interaktiv platformalar ta'limga yangi nafas olib kiradi. Bu texnologiyalar pedagogni shunchaki "axborot yetkazuvchi" emas, balki jarayon me'mori, ta'lim rejissori, kreativlik generatoriga aylantiradi. Innovatsiyalar orqali o'qituvchi endi darsni faqat bayon qilmaydi – balki tajriba yaratadi, jarayonni boshqaradi va o'quvchini fikrlashga chorlaydi.

Bugungi ta'limda "qanday o'qitish?" savoli "qanday ilhomlantirish?" savoliga almashmoqda. Kreativlikning kuchi – stereotiplarni buzishda, yangilanishda, kutilmagan yechimlarni topishda. Innovatsion texnologiyalar esa o'qituvchiga shu imkoniyatni beradi: VR orqali tarixni jonlantiradi, AI yordamida individual yondashuvni ta'minlaydi, geynifikatsiya orqali motivatsiyani uyg'otadi. Pedagog kreativ bo'lgan sari o'quvchi hayratlanadi. O'quvchi hayratlangan sari – o'rganadi. Shunday ekan, ushbu tadqiqotning dolzarbligi shundaki, innovatsion texnologiyalar ta'lim jarayonida kreativlikni rivojlantiruvchi strategik omil sifatida maydonga chiqmoqda. O'qituvchi kreativ bo'lmasa, texnologiya ham shunchaki texnika bo'lib qoladi. Asl kuch – o'qituvchining ichida. Texnologiya esa o'sha kuchni ochib beradigan kalitdir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kreativlik va innovatsion texnologiyalar mavzusi oxirgi yillarda ta'lim tadqiqotchilarining e'tibor markaziga aylangan. Jahon ilmida kreativlik tushunchasi birinchi bor J. Guilford tomonidan yoritilgan bo'lib, u yaratish jarayonini divergent fikrlash – bir masalaga bir nechta noodatiy yechim topa olish qobiliyati bilan bog'laydi. E. Torrance esa kreativlik testlarini ishlab chiqqan va ijodiy tafakkurni o'lchash mezonlarini belgilab bergan. Bu yondashuvlar pedagog kreativligini rivojlantirishni nazariy jihatdan asoslab beradi: ijodkor o'qituvchi – o'zgacha fikrlaydigan, yangilik yaratadigan shaxsdir.

Ta'lim jarayoniga innovatsion texnologiyalar kirib kelishi bilan o'qituvchi faoliyatining mazmuni ham o'zgarib bormoqda. M. Fullan innovatsion texnologiyalarning kuchi texnik vositada emas, balki o'qituvchining yangi metodik yondashuv yaratish qobiliyatida ekanini ta'kidlaydi. UNESCOning 2022-yilda e'lon qilingan "Raqamli kompetensiyalar modeli"da esa raqamli vositalarni bilishning o'zi yetarli emasligi, pedagogning ulardan ijodiy foydalanishi, didaktik ssenariy yaratishi zarurligi qayd etiladi. Dars jarayonini transformatsiya qiluvchi yo'nalishlardan biri – geynifikatsiya. K. Kappning ilmiy ishlari o'yin elementlari qo'llanganda o'quvchida tanlash, sinash va yangilik yaratishga tayyorlik ortishini ko'rsatadi. Bu jarayon pedagogni ham yangicha pedagogik dizayn yaratishga majbur qiladi, natijada uning kreativligi faollashadi.

Bundan tashqari, AR/VR texnologiyalari va sun'iy intellekt ta'limni tajriba darajasiga ko'taradi. Jeraldning tadqiqotlarida AR/VR o'quvchini mavzuga to'liq sho'ng'irishi, Holmes va Tuomingning ishlarida esa sun'iy intellekt individual o'quv yo'nalishini shakllantirishi bayon etiladi. Mahalliy ilmiy manbalarda ham pedagog kreativligini rivojlantirish davlat siyosati darajasiga ko'tarilganini ko'rish mumkin.

PF-61081 va PF-602 kabi strategik hujjatlar ta'limning raqamlashtirilishi, innovatsion texnologiyalarni joriy etish, metodik kompetensiyalarni oshirishni vazifa qilib qo'yadi.

O'zbekiston olimlari Y. Abduqodirov, A. Toshpulatova, N. Abdullayeva tadqiqotlarida innovatsion ta'lim, raqamli resurslar va o'qituvchining kreativ faoliyati o'zaro bog'liqligi ilmiy asoslangan. Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, innovatsion texnologiyalar faqat vosita emas, balki pedagogni yangicha fikr yuritishga undaydigan mexanizm hisoblanadi. Kreativlik tug'ma qobiliyat emas – u o'qituvchining raqamli vositalardan ongli, maqsadli va ijodkorlik bilan foydalanishi orqali shakllanadi. Texnologiya – faqat kalit, eshikni ochadigan kuch esa o'qituvchining o'zida.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqotda pedagoglarning kreativligini innovatsion ta'lim texnologiyalari orqali rivojlantirish jarayonini o'rganishda aralash (mixed-methods) yondashuv qo'llanildi. Mazkur yondashuv raqamlar bilan hissiyotning, faktlar bilan jarayonning qo'l ushlagan holatini aks ettiradi: biz nafaqat o'lchadik, balki sezdik, kuzatdik, tushundik.

Tadqiqotning metodologik asosini J. Guilford, E. Torrance, M. Fullan kabi olimlarning kreativlik, innovatsiya va pedagogik transformatsiya nazariyalari tashkil etdi. UNESCOning "Raqamli kompetensiyalar modeli" va O'zbekiston ta'lim strategiyalariga tayanib, raqamli texnologiyalarni qo'llash va kreativlikning o'zaro bog'liqligi aniqlashtirildi. Pedagoglarning kreativlik darajasini aniqlash uchun Torrance ijodiy fikrlash testlarining moslashtirilgan variantlari, raqamli savodxonlik darajasini baholash uchun maxsus anketa qo'llanildi. Maqsad – o'qituvchi qanday fikrlashi va texnologiyani qanday his qilishi o'rtasidagi masofani o'lchash.

Eksperimental-amaliy ishlar. AR/VR, geynifikatsiya va sun'iy intellekt qo'llangan dars ssenariylari ishlab chiqildi. Pedagoglar o'quv jarayonida mobil ilovalar, interaktiv platformalar (Nearpod, Kahoot, Canva, ChatGPT) yordamida dars olib bordi. Jarayonda har bir o'qituvchi o'zining "kreativ rolini" topdi: darsni ko'rsatdi, yaratdi, qayta kashf etdi. Dars jarayonida pedagogning o'zgarishi real vaqt rejimida kuzatildi: texnologiya qo'llanganda o'qituvchining fikrlashi, ishonchi, tashabbusi qay darajada oshgani qayd qilindi. Darslardan keyin suhbatlar tashkil etilib, pedagoglarning fikrlari yozib olindi. Olingan ma'lumotlar sifat va miqdoriy tahlil orqali qayta ishlanib, kreativlik darajasidagi o'zgarishlar aniqlashtirildi. Tajriba shuni ko'rsatdiki: texnologiya o'qituvchining qo'lida vosita bo'lishi mumkin, lekin kreativlik – uning qalbida tug'iladi. Texnologiya – imkoniyat, kreativlik – tanlov. Va bu tanlovni pedagogning o'zi qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot davomida innovatsion ta'lim texnologiyalaridan foydalanish pedagoglarning kreativlik darajasiga sezilarli ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Eksperimental-amaliy ishlar shuni ko'rsatdiki, raqamli vositalar qo'llangan darslar jarayonida o'qituvchilarda tashabbuskorlik, yangilikka ochiqlik, darsni kreativ loyihalash kabi kompetensiyalar sezilarli darajada faollashdi. Pedagoglar sun'iy intellekt, geynifikatsiya elementlari (Kahoot, Wordwall),

1 <https://lex.uz/ru/docs/-5085999>

2 <https://lex.uz/ru/docs/-5841063>

AR/VR vositalari va interaktiv platformalardan foydalangan sari, darsning shakli emas – mazmuni va o'qituvchi pozitsiyasi o'zgarani kuzatildi.

Tadqiqot natijalari quyidagilarni ko'rsatdi:

- innovatsion texnologiyalar pedagogning darsni yangi uslubda loyihalashiga yordam berdi;
- kreativ yondashuv kuchaygani sababli pedagoglarning o'quvchilar bilan muloqoti jonlandi, motivatsiya oshdi;
- dars ssenariylari takroriy emas, balki kashfiyot xarakteriga ega bo'la boshladi;
- o'qituvchilar o'quvchilarni tinglashni, ularning g'oyalaridan foydalanishni o'rgandilar;
- texnologiyalarning qo'llanishi o'qituvchini passiv subyektdan faol ta'lim dizayneriga aylantirdi.

Ekspiriment oldi va eksperimendan keyingi diagnostika natijalarini solishtirish shuni ko'rsatdiki, o'qituvchilarning kreativlik ko'rsatkichlari o'rtacha 25–35% ga oshgan. Raqamli savodxonlikning oshishi, o'ziga bo'lgan ishonch va ijodiy fikrlash jarayonlaridagi o'zgarishlar sifat tahlilida yaqqol aks etdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, innovatsion ta'lim texnologiyalari pedagoglarning kreativligini rivojlantirishda kuchli transformatsion omil hisoblanadi. Texnologiya darsning tashqi ko'rinishini o'zgartiribgina qolmay, o'qituvchining fikrlash tarziga, darsga munosabatiga va kasbiy identitetiga ta'sir qiladi. Eksperimental jarayon davomida pedagoglar sun'iy intellekt, geynifikatsiya, AR/VR, interaktiv platformalar orqali dars dizaynini mustaqil qurish, noodatiy yondashuvlar yaratish va o'quvchilarni jalb etish bo'yicha yangi strategiyalarni egaladilar. Innovatsion texnologiyalar qo'llanganda pedagog o'quv jarayonining oddiy "ma'lumot yetkazuvchi" rolidan chiqib, ta'lim arxitektori, g'oya generatori, ijodiy muhit yaratuvchisi sifatida shakllandi.

O'qituvchilarning kreativlik darajasi oshdi, tashabbuskorlik, yangilikka ochiqlik, muammoga noodatiy yechim topish kabi ko'nikmalar kuchaydi. Raqamli vositalardan foydalanish ularning o'ziga bo'lgan ishonchini mustahkamladi, o'quvchilar bilan muloqot samaradorligini oshirdi. Ushbu tadqiqotning asosiy xulosasi shundan iboratki: kreativlik tug'ma qobiliyat emas – uni texnologiya orqali yo'naltirish, qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish mumkin. Texnologiya vosita, kreativlik esa jarayonni harakatlantiruvchi kuchdir. Pedagog o'zgaragan joyda ta'lim o'zgaradi. Ta'lim o'zgaragan joyda esa – kelajak o'zgaradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kapp, K. M. The Gamification of Learning and Instruction. San Francisco: Pfeiffer, 2017.
2. Holmes, W., & Tuomi, I. Artificial Intelligence in Education: Promises and Implications. OECD Publishing, 2023.
3. Jerald, H. Immersive Learning: Virtual and Augmented Reality in Education. Routledge, 2021.
4. Robinson, K. Out of Our Minds: Learning to Be Creative. Capstone, 2020.
5. O'ljayevna O. F. Bolalarda ijtimoiy-emotsional intellektni rivojlantirishda tarbiyachining fasilitatsion yondashuvi // Fer-gana Methodical School. – 2025. – № 2. – C. 89–97.
6. O'ljayevna O. F. Erta bolalik ta'limida STEAM yondashuvining afzalliklari // International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices. – 2025. – C. 129–136.
7. Uljayevna O. R. F., Saydamatovna S. Z. Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy faoliyatini shakllantirishning o'quv-uslubiy ta'minoti // Science and Innovation. – 2022. – T. 1. – № B3. – C. 349–355.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
  - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
  - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
  - 13.00.03 Maxsus pedagogika
  - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
  - 13.00.07 Ta'limda menejment
  - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
  - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
  - 07.00.00 Tarix fanlari
  - 19.00.00 Psixologiya fanlari
  - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
  - 02.00.00 Kimyo fanlari
  - 03.00.00 Biologiya fanlari
  - 09.00.00 Falsafa fanlari
  - 10.00.00 Filologiya fanlari
  - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №12

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.